

Albatros Technology B.V.
Att: Peter Huisman
Noordweg 8, 3336LH Zwijndrecht
The Netherlands

Albatros Technology B.V - Tilsagn om utviklingstillatelse

1. Innledning

Fiskeridirektoratet viser til søknad fra Albatros Technology B.V (heretter også «Albatros» eller «søker») av 8. mars 2017 om ni utviklingstillatelse til realisering av konseptet «AquaBarge». Fiskeridirektoratet viser også til Nærings- og fiskeridepartementet sitt vedtak av 16. april 2020 der departementet slo fast at vilkåret om «*betydelig innovasjon*» var oppfylt, jf. laksetildelingsforskriften § 23b. Videre vises det til etterfølgende dokumentasjon fra søker.

Nærings- og fiskeridepartementet innførte 8. mars 2021 en midlertidig stopp i tildeling av nye tillatelse til særlige formål, herunder utviklingstillatelse, fra og med 8. mars 2021 kl. 10.00, jf. laksetildelingsforskriften § 22a. Søknaden fra Albatros kom inn før dette tidspunktet og skal derfor behandles i tråd med forskriftens bestemmelser, jf. § 22a.

Fiskeridirektoratet sitt vedtak følger under i punkt 2. Videre følger en beskrivelse av saksforløp og gjennomgang av søknaden i punkt 3 og 4. I punkt 5 blir regelverket som danner grunnlag for vurderingen gjennomgått. Fiskeridirektoratets vurdering av søknaden følger under punkt 6. Herunder fremgår målkriterier for prosjektet og plan for kunnskapsdeling under 6.9 og 6.10. I punkt 7 gjøres det vurderinger knyttet til miljø og klageadgangen på vedtaket.

2. Fiskeridirektoratet sitt vedtak

Med hjemmel i laksetildelingsforskriften §§ 22, 23, 23b og 28b gir Fiskeridirektoratet Albatros Technology B.V tilsagn om 1633 tonn maksimalt biomasse. Dette fordeler seg ved to tillatelser på 780 tonn MTB og én tillatelse på 73 tonn. Tillatelsene gis med en varighet på åtte år fra lokalitet er klarert og tillatelsesdokument utstedt.

Vedtaket er fattet på følgende vilkår:

- Det er en forutsetning for å ta tilsagnet i bruk at lokalitet er klarert og tillatelsesdokument er utstedt.
- Utviklingstillatelsene skal drives i henhold til søknaden og det som er beskrevet i vedtaket her. Tillatelsene kan kun benyttes i Basis Module-konseptet. Dette gjelder frem til eventuell konvertering, jf. laksetildelingsforskriften § 23c.
- Biomasse fra utviklingstillatelser kan ikke benyttes på lokaliteter som ikke er klarert for utviklingstillatelser. Utviklingstillatelser er tildelt til særlig formål, og kan ikke inngå i selskapsbiomasse med ordinære, kommersielle matfisktillatelser, eller i konsernbiomasse, jf. akvakulturdriftsforskriften §§ 47 flg.

Albatros Technology B.V er selv ansvarlig for å innhente de nødvendige offentlige tillatelsene før tilsagnet tas i bruk. Dette omfatter lokalitetsklarering, jf. laksetildelingsforskriften kapittel 6. Fiskeridirektoratet tar ikke stilling til hvorvidt det er nødvendig å søke om tillatelse fra andre eller flere sektormyndigheter enn myndighetene som normalt behandler søknader om tillatelse til akvakultur.

Fiskeridirektoratet vil for ordens skyld gjøre oppmerksom på at det er en forutsetning for akvakulturtillatelse at tillatelsen er registrert i Akvakulturregisteret, jf. også laksetildelingsforskriften § 4 bokstav b. Akvakulturregisteret er et elektronisk realregister og reguleres av Forskrift om Akvakulturregisteret av 1. januar 2006 (A-registerforskriften), jf. også akvakulturloven § 18. Av A-registerforskriften § 4 bokstav b følger det at Akvakulturregisteret blant annet skal inneholde opplysninger om: *«identifikasjon av den person eller det foretak registreringen gjelder[...] For foretak som ikke er enkeltpersonsforetak skal registeret inneholde foretaksnavn, organisasjonsnummer og forretningsadresse.»*

3. Saksforløp

Albatros søkte 8. mars 2017 om ni utviklingstillatelser for en periode på inntil 10 år for å realisere sitt konsept «AquaBarge».

Fiskeridirektoratet avslo søknaden 15. juni 2018, fordi direktoratet kom til at vilkåret om *«betydelig innovasjon»* i laksetildelingsforskriften § 23b ikke var oppfylt.

Nærings- og fiskeridirektoratet opphevet Fiskeridirektoratet sitt avslag 16. april 2020. Departementet fant at vilkåret om betydelig innovasjon var oppfylt, og saken ble sendt til

Fiskeridirektoratet for videre behandling, herunder vurdering av om vilkåret betydelige investeringer er oppfylt.

Fiskeridirektoratet ba i e-post 12. juni 2020 om ytterligere opplysninger i saken, herunder oppdatert redegjørelse for biomassebehovet og plan for utsett og produksjon i uttestingsfasen.

Albatros sendte inn oppdatert informasjon om konseptet 25. juni 2020. I denne oversendelsen ble det presentert et nedskalert konsept kalt «Basis Module». Det nedskalerte konseptet Basis Module var overordnet beskrevet og Fiskeridirektoratet ba derfor om en oppdatert produksjonsplan for uttestingsfasen og en detaljert produksjonsmodell som bl.a. inkluderer biomassens utvikling og fisketetthet over tid, i e-post 3.juli 2020. Albatros besvarte henvendelsen 29. juli 2020.

Fiskeridirektoratet har også innhentet oppdaterte opplysninger knyttet til økonomi.

4. Konseptet

4.1 Kort om Nærings- og fiskeridepartementets vedtak

Ettersom det var Nærings- og fiskeridepartementet som tok endelig stilling til at vilkåret om betydelig innovasjon er oppfylt, vil Fiskeridirektoratet i utgangspunktet legge til grunn konseptbeskrivelsen slik den fremkommer av departementets vedtak.

Om konseptet følger det av departementets vedtak at:

«AquaBarge er et lukket flytende oppdrettsanlegg som skal kunne plasseres i skjermede områder langs kysten. Anlegget skal installeres på en lekter og benytte seg av RAS-teknologi. Anlegget skal kombinere teknologi fra oljenæringen med teknologi fra havbruksnæringen.

Konseptet egner seg for skjermede lokaliteter og skal ligge stasjonært med fire forankringspunkter. Lengden på anlegget er 195 meter, bredden 55 meter og dybden 22 meter. Anlegget vil ha tre etasjer, alle med tanker til produksjon av fisk. Det skal også etableres et system for flytting av fisk både mellom tanker og mellom etasjer på lekteren. Fisken skal produseres fra smolt, til slakteklar størrelse. Selskapet planlegger å produsere 10 000 tonn laks per år. Anlegget er planlagt plassert i Sauda kommune. Ettersom AquaBarge er et lukket system vil det unngå problemer med lus og andre smittestoffer.»

4.2 Oppdatert konseptbeskrivelse

Som nevnt over har Albatros på eget initiativ sendt inn et nedskalert konsept kalt Basis Module.

Basis Module er et lukket flytende oppdrettsanlegg som skal installeres på en lekter og benytte seg av RAS-teknologi. Konseptet egner seg for skjermede lokaliteter og skal ligge stasjonært med fire forankringspunkter. Ifølge søker er konseptets hovedmål å ikke ha noen skadelig innflytelse på miljøet og den best oppnåelige fiskehelse og fiskevelferd.

Lekteren vil være en flatbunnet flyter uten eget drivverk. Den vil være bygget i stål og klasset av klassifiseringsselskap og ha IMO-nummer. Lengden på Basis Module-anlegget er 120 meter, bredden 56 meter og høyden 22 meter. Anlegget vil ha to etasjer med tanker til produksjon av fisk. Fisken skal produseres fra smolt til slakteklar størrelse.

Alle nødvendige systemer for drift vil bli installert ombord på lekteren, bortsett fra hovedstrømforsyningen, som er planlagt å komme fra landnettet. Hovedsystemene er støttestruktur for modulene, ballasttanker, harvest-system, lasteområder, sikkerhets- og rømningsveier og produksjonsløpet som består av 4 trinn; smolt-system, post smolt-system, pre grow out-system og grow out-system. Dette har totalt 12 tanker med et totalt produksjonsvolum på 29 280 m³. Ett utsett av fisk vil være 16 uker i hvert av de tre første produksjonstrinnene og 19 uker i det siste (totalt 67 uker). Det skal settes ut et nytt utsett hver 16 uke.

Hjelpesystemene består av fôrlagring og -distribusjon, våtslamlagring, hovedlasteområde, fisketransport, fiskeklassifisering, strømstyringsmodul, kontormodul, vannbehandling, VVS og oksygenproduksjon. Det skal etableres et fisketransportsystem for flytting av fisk både mellom tanker og mellom etasjer på lekteren.

Hoveddelene i RAS-anlegget består av oksygengenerator, ozongenerator, RAS-pumper, trommelfiltre, proteinskimmer, proteinskimmerpumper, vifter for CO₂-avgasser, mikserer i biofilter/ «moving bed» biofilmreaktor (MBBR), blåser for MBBR og UV for spede vann.

Konseptet er utformet på en modulær måte som ifølge søker gir oppdretter mulighet til å tilpasse det til eget ønske og egen infrastruktur.

5. Regelverk

Bestemmelser om utviklingstillatelse og hjemmel for tildeling finnes i forskrift om tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 5. Fiskeridirektoratet viser spesielt til følgende utdrag:

§ 22. Særlige formål

(...)

Akvakultur av matfisk til utvikling skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

(...)

§ 23. Generelle vilkår for tildeling og fornyelse

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til og fornyelse av tillatelse til akvakultur av matfisk til særlige formål etter en faglig vurdering. Varighet av tillatelse til særlige formål fastsettes etter en konkret behovsvurdering. (...) Utviklingstillatelse gis for inntil 15 år.

For tidsbegrensede tillatelser skal søknad om forlengelse være Fiskeridirektoratets

regionkontor i hende minimum ett år før tillatelsen går ut (...).

§ 23b. Særskilte tildelingsvilkår for tillatelse til utvikling

Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

Utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere.

Søker skal dokumentere hvordan virksomheten vil ivareta den faglige kompetansen som er nødvendig for å oppfylle formålene i § 1 og § 22, herunder kompetansekrav gitt i forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakultur § 6. Prosjektet må inneha relevant faglig kompetanse for å gjennomføre prosjektet.

Utviklingsprosjektet skal dokumenteres på en metodisk forsvarlig måte. Kunnskapen skal deles slik at den kommer hele næringen til gode.

Ved tildeling av tillatelse skal det fastsettes, etter dialog med søker, hvordan innehaver av tillatelsen skal rapportere til Fiskeridirektoratet om fremdriften i utviklingsprosjektet. Det skal fastsettes målkriterier for når prosjektet anses gjennomført.

Det skal fastsettes en varighet for tillatelsen. Ved vurdering av varighet av tillatelsen, skal tidsperspektivet for utviklingsaktiviteten tillegges vekt.
(...)

§ 28b. Maksimal tillatt biomasse per tillatelse til særlige formål

Maksimal tillatt biomasse per tillatelse fastsettes etter en konkret vurdering hvor det blant annet skal tas hensyn til søkers behov. Maksimal tillatt biomasse per tillatelse skal ikke overstige 780 tonn (...).
(...)

Ved avgrensning av tillatelse til utvikling, skal det blant annet tas hensyn til hva som er nødvendig for å kunne gjennomføre prosjektet.

Ved avgrensning av tillatelse til akvakultur av matfisk til særlige formål skal det ikke tas hensyn til innehavers behov for økonomisk utbytte som følge av salg av ordinær matfisk. Denne bestemmelsen gjelder ikke for tillatelser til utvikling.

6. Fiskeridirektoratets vurdering

6.1 Innledning

Det følger av laksetildelingsforskriften §§ 23 og 23b at avgjørelsen av om det skal innvilges utviklingstillatelser beror på en skjønnsmessig, faglig vurdering. Retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelse¹ slår fast at det er opp til forvaltningens skjønn å vurdere prosjektet og om kriteriene for tildeling er oppfylt. Søker har ikke rettskrav på å få tildelt utviklingstillatelse selv om prosjektet innebærer betydelige investeringer og betydelig innovasjon. Det stilles strenge krav for å få utviklingstillatelser.

Hovedformålet med tillatelser til akvakultur av laks, ørret og regnbueørret til utviklingsformål er å bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode, jf. laksetildelingsforskriften § 22 annet ledd. Ifølge retningslinjene er formålet også å stimulere til økt bærekraft, ønsket omstilling og innovasjon og økt samlet verdiskaping i næringen. Videre skal utviklingstillatelser legge til rette for et teknologiløft i næringen ved at det gis akvakulturtillatelser til prosjekter som innebærer utvikling av nye teknologiske løsninger.

6.2 Teknologit utvikling

Utviklingstillatelser kan tildeles prosjekter som kan bidra til å «utvikle teknologi», jf. laksetildelingsforskriften § 22 annet ledd. Retningslinjene presiserer at ordningen er avgrenset til produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner.

Nærings- og fiskeridepartementet har vurdert at prosjektet samlet sett vil innebære utvikling av ny teknologi. Fiskeridirektoratet legger derfor til grunn at vilkåret om utvikling av teknologi er oppfylt.

6.3 Prosjektets bidrag til å løse miljø- og arealutfordringene

Utviklingstillatelsene skal legge til rette for utvikling av teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, jf. laksetildelingsforskriften § 23b første ledd. Ifølge retningslinjene vil dette blant annet kunne dreie seg om utvikling av oppdrettsanlegg som kan brukes lenger til havs og innerst i fjorder. Dette kan bidra til at tidligere uegnede arealer kan benyttes til oppdrett og at arealutnyttelsen i kystsonen totalt sett kan bli mer effektiv.

Nærings- og fiskeridepartementet la i omgjøringsvedtaket til grunn at:
«Departementet vurderer at de nevnte forskjellene innebærer begrenset grad av forbedring sammenlignet med landbaserte RAS-anlegg. Videre vurderer departementet at konseptet med RAS-anlegg i sjø vil kunne innebære en betydelig forbedring sammenlignet med andre eksisterende lukkede og åpne akvakulturanlegg i sjø.»

Fiskeridirektoratet legger til grunn at miljøpåvirkningen, samt risiko på for lus, parasitter og patogener, vil være vesentlig redusert sammenlignet med åpne merder.

¹ Retningslinjer for behandling av søknader om utviklingstillatelse til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, Nærings- og fiskeridepartementet

Direktoratet vurderer også at rømmingsrisikoen vil være lavere, og at anlegget vil åpne for mer arealeffektiv produksjon sammenlignet med åpne merder i sjø. Selv om konseptet har begrensninger med tanke på lokalisering som følge av behovet for ferskvannskilde, vurderer også Fiskeridirektoratet at konseptet vil kunne brukes både på eksisterende lokaliteter, men også lokaliteter som av miljøhensyn ikke lengre benyttes.

Fiskeridirektoratet vurderer på denne bakgrunn at en vellykket utvikling av konseptet vil kunne redusere noen av næringens utfordringer knyttet til lakselus, rømming og utslipp til det omkringliggende miljø, jf. laksetildelingsforskriften § 23b første ledd.

6.4 Betydelig innovasjon

6.4.1 Utgangspunktet for vurderingen

Det fremgår av laksetildelingsforskriften § 23b første ledd at utviklingstillatelser kun kan tildeles prosjekter som innebærer «*betydelig innovasjon*». Retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelser slår fast at hva som skal anses som betydelig innovasjon er en skjønsmessig vurdering.

Ifølge retningslinjene skal det ved vurderingen tas utgangspunkt i definisjonen av utviklingsarbeid. Retningslinjene viser til Statistisk Sentralbyrå (SSB) sin definisjon av utviklingsarbeid som: «*...systematisk virksomhet som anvender eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring, og som er rettet mot: å framstille nye eller vesentlig forbedrede materialer, produkter eller innretninger.*» Teknologien som utvikles må altså være ny eller vesentlig forbedret sammenlignet med det som er i alminnelig kommersiell bruk på akvakulturområdet.

6.4.2 Nærings- og fiskeridepartementet sin vurdering

Nærings- og fiskeridepartementet har tatt endelig stilling til at vilkåret om «*betydelig innovasjon*» er oppfylt. Fiskeridirektoratet legger til grunn departementets vurdering av det opprinnelige konseptet, hvor det fremgår at:

«Klager anfører at systemet for flytting av fisk rundt i anlegget er et viktig bidrag til konseptets innovasjonspotensiale. Departementet finner i likhet med direktoratet at det er noe utfordrende å forstå hvordan systemet for fisketransport konkret skal bygges opp da forståelsen må baseres på detaljer i arrangementstegningene og ikke er beskrevet i selve søknadsteksten, eller senere innsendte dokumenter. Departementet er imidlertid ikke enig med direktoratet i at detaljene ikke er tilstrekkelig dokumentert og derfor ikke kan tillegges vekt i innovasjonsvurderingen. Departementets vurdering er at de fremlagte arrangementstegningene og beskrivelsene er tilstrekkelige på nåværende stadium i prosjektet. Departementet vurderer videre at systemet for flytting av fisk bygger på kjente prinsipper og transportsystemer, og derfor kun i begrenset grad innebærer utvikling av ny teknologi. Til tross for de påpekte svakhetene ved søknaden, vurderer departementet at klager har fremlagt tilstrekkelig dokumentasjon for den teknologien som skal utvikles i dette prosjektet. Når det gjelder selve flåtekonstruksjonen, anser departementet at denne er tilstrekkelig dokumentert i forhold til prosjektets modenhet.

Klager har en anførsel knyttet til fordelene med RAS til sjøs sammenlignet med RAS på land. Muligheten for isolasjon og justerbart vanninntak er fordeler som trekkes frem. Klager har ikke

selv redegjort for i hvilken grad dette er utfordringer på land. Departementet vurderer at de nevnte forskjellene innebærer begrenset grad av forbedring sammenlignet med landbaserte RAS-anlegg. Videre vurderer departementet at konseptet med RAS-anlegg i sjø vil kunne innebære en betydelig forbedring sammenlignet med andre eksisterende lukkede og åpne akvakulturanlegg i sjø.

I klagebehandlingen er konseptet vurdert i sin helhet i lys av anførselene, som en lukket flytende produksjonsenhet utrustet med et RAS-anlegg. RAS-anlegget er likevel den dominerende bestanddelen av konseptet, noe som fremgår av både søknad og vurderingen av tildelingsvilkårene. Departementet vurderer at betydelige deler av resirkulering- og vannbehandlingsteknologien i AquaBarge vil være videreføring av kjent teknologi. Samtidig er det departementets oppfatning at klager skal utvikle et helt nytt konsept, slik at det vil skille seg både fra andre lukkede og semi-lukkede anlegg i sjø og fra landbaserte akvakulturanlegg.

Klager anfører at det vil være nødvendig med store tilpasninger for å få et RAS-anlegg til å fungere når det plasseres på en lekter med hensyn på miljølast, regelverk og utforming. Departementet vurderer at prosjektet samlet sett vil innebære utvikling av ny teknologi, særlig gjelder det for sammensetning, tilpasning og videreutvikling av flere kjente komponenter og tekniske løsninger i betydelig omfang og på en ny måte i et helhetlig oppdrettsanlegg, herunder tilpasning av et RAS-anlegg til en flåte for bruk i sjø. Dette innebærer at konseptet samlet sett utgjør "betydelig innovasjon" etter ordningen med utviklingstillatelser.»

6.4.2 Vurdering av om endring av konsept innebærer en ny søknad

Fiskeridirektoratet viser til at Albatros på eget initiativ har gjort endringer på sitt konsept etter at Nærings- og fiskeridepartementet fant at konseptet AquaBarge innebar betydelig innovasjon. Det er på det rene at departementets vedtak gjelder opprinnelig omsøkt konsept (rev 3 av søknaden). Albatros har opplyst at endringene ble gjort på oppfordring fra departementet, men dette er ikke dokumentert.

Fiskeridirektoratet må derfor foreta en vurdering av om det nedskalerte konseptet Basis Module innebærer så store endringer av søknaden at det i realiteten innebærer innsending av en ny søknad, og om departementets vurdering fortsatt kan legges til grunn for konseptet.

I foreliggende sak la Nærings- og fiskeridepartementet til grunn i sitt vedtak at: «Departementet vurderer det dithen at for å ta en forsvarlig faglig vurdering av tildelingskriteriene så må denne baseres på de delene av konseptet som er tilstrekkelig konkretisert. Det vil med andre ord si at prosjektet må ha kommet såpass langt i den omtalte prosjekteringsfasen at sentrale bestanddeler er låst. Vurderingen kan ikke baseres på eventualiteter og eventuelle lokale tilpasninger til ulike lokaliteter. Departementet legger derfor og i likhet med direktoratet til grunn den konseptbeskrivelsen som er fremtredende og konkretisert i søknaden.»

Dette kan tilsi at det generelt ikke er særlig store endringer som kan aksepteres etter søknadstidspunktet, og videre at departementets vurdering kun gjelder det opprinnelige konseptet slik det var beskrevet i rev 3. Når det gjelder systemet for flytting av fisk la imidlertid departementet til grunn at konseptet var tilstrekkelig dokumentert «på

nåværende stadium i prosjektet» (se over i punkt 6.4.1). Dette taler for at det er et visst rom for justeringer i prosjektet ved utforming av ny dokumentasjon.

AquaBarge er et lukket flytende oppdrettsanlegg som skal installeres på en lekter og benytte seg av RAS-teknologi. Konseptet egner seg for skjermede lokaliteter og skal ligge stasjonært med fire forankringspunkter. Det samme antas å gjelde for Basis Module. Fiskeridirektoratet legger etter dette til grunn at endringene ikke har betydning for konseptets formålsoppnåelse, se over i punkt 6.3.

Av foreliggende dokumentasjon følger det at lengden på AquaBarge-anlegget er 195 meter, bredden 56 meter og høyden 34 meter. Anlegget skal ha tre etasjer, alle med tanker til produksjon av fisk. Produksjonsløpet på AquaBarge går gjennom 5 steg; ett smoltsystem, ett post-smoltsystem, to pre-grow-out system, fem grow-outs system, samt ett purgesystem.

Lengden på Basis Module-anlegget er 120 meter, bredden 56 meter og høyden 22 meter. Anlegget skal ha to etasjer med tanker til produksjon av fisk. Produksjonsløpet er over 4 steg, der purging ikke lengre er inkludert.

Endringene innebærer dermed at antall tanker er redusert fra 36 til 12, og tankstørrelsen er redusert for post-smolt-tankene. Totalt produksjonsvolum er redusert fra 84 920 m³ til 29 280 m³.

Det skal etableres et system for flytting av fisk både mellom tanker og mellom etasjer på lekteren. Dette systemet forutsettes å være tilsvarende for begge versjonene. Fisken skal produseres fra smolt til slakteklar størrelse. Det var opprinnelig planlagt å produsere 10 000 tonn laks per år med en maks tetthet på 105 kg/m³. Dette er redusert for Basis Module til 4050/4000 tonn laks per år med en tetthet på 90/80 kg/m³.

Spørsmålet om hva som innebærer en ny søknad har vært vurdert i flere andre saker. Etter at departementet behandlet foreliggende sak har departementet også avgjort klagesaken for Grieg Seafood Rogaland AS² vedrørende prosjektet «Blue Farm», hvor det også var spørsmål om hvorvidt ny informasjon innebar en vesentlig endring av prosjektet og måtte anses som en ny søknad. Opplysningene gjaldt implementering av en dobbel not og en firedeling av notvolumet som festes i to kryssbjelker. Departementet delte ikke direktoratets vurdering av vesentlighetsgraden ved disse nye opplysningene, og kom frem til at det ikke forelå en "ny søknad". Departementet uttalte at:
«Slik departementet leser disse nye opplysningene vil det i sum kunne ut i et dimensjonerings spørsmål som kan løses med de opprinnelige strukturløsningene som utgjør konseptet. Departementet antar da at en ny lastfordeling kan håndteres med hovedkomponentene som utgjør konseptet. Grunnprinsippet bak konseptets oppbygning, som legger til rette for drift på eksponerte lokaliteter vil mest sannsynlig ikke endres som en følge av disse nye løsningene.»

² Grieg Seafood Rogaland AS - Svar på klage vedr. avslag på søknad om ti utviklingstillatelser til prosjektet "Blue Farm" av 16. april 2020: <https://fiskeridir.no/Akvakultur/Tildeling-ogtillatelser/Saertillatelser/Utviklingstillatelser/Brev-og-vedtak>

I foreliggende sak er det stor forskjell i størrelse på opprinnelig omsøkt konsept og det endrede konseptet. I tillegg kommer at det også er innholdsmessige endringer, for eksempel at purging ikke lengre er med.

Slik departementet har vurdert konseptet ligger utviklingen særlig i sammensetning, tilpasning og videreutvikling av flere kjente komponenter og tekniske løsninger i betydelig omfang og på en ny måte i et helhetlig oppdrettsanlegg, herunder tilpasning av et RAS-anlegg til en flåte for bruk i sjø. I vurderingen av om det nedskalerte konseptet vil kunne oppnå samme teknologiutvikling som det opprinnelige konseptet, legger direktoratet vekt på om anlegget vil få testet ut de ulike komponentene og tekniske løsningene til en flåte for bruk i sjø.

En av problemstillingene ved å tilpasse et RAS-anlegg til en lekter, som det vil være behov for å dimensjonere i detaljfasen, er sloshing i tankene. De samme tankstørrelsene som i det opprinnelige konseptet, 18 m og 20 m i diameter, vil bli testet ut, men færre av dem. Purging, som er tatt ut av konseptet, har tilsvarende komponenter som flere av de andre trinnene i konseptet, som f.eks Grow-out.

Det nedskalerte anlegget vil inneholde de samme hoveddelene i RAS-anlegget, slik at alle komponentene må tilpasses til å kunne operere om bord i en lekter. Noen av komponentene vil være skalert ned til å håndtere et mindre vannvolum, som filtrering og UV-behandling av vanninntak. Andre enheter vil være i samme skala som opprinnelig, men det vil være behov for færre av dem. Dette gjelder f.eks. proteinskimmer og RAS-pumper som vil være tilknyttet hver tank.

Lekteren som skal benyttes for Basis Module er noe mindre og vil kunne bevege seg noe annerledes enn den opprinnelige lekteren i AquaBarge-konseptet. Detaljerte beregninger må gjøres for det nedskalerte konseptet basert på de samme prinsippene som for det opprinnelige konseptet.

Oppsummert består det nye oppsettet av de samme hovedkomponentene, hvor konseptet som helhet er skalert ned til en noe mindre lekter, færre tanker og et mindre produksjonsvolum, som også gir en lavere produksjon av fisk. Systemene som skal testes ut er likevel de samme som i opprinnelig konsept, slik at de nødvendige systemene for å tilpasse et RAS-anlegg til en flåte for bruk i sjø vil bli testet ut. Dimensjoneringen av konseptet vil bygge på de samme prinsippene som det opprinnelige konseptet og vil ikke føre til noen endringer i konseptets oppbygning. Fiskeridirektoratet vurderer at dette er sammenlignbart med departementets vurdering av søknaden til Grieg Seafood Rogaland AS.

Fiskeridirektoratet har også vurdert om hensynet til likebehandling utfordres ved å akseptere endringene på dette tidspunktet i søknadsbehandlingen. Det kan tenkes at det kan være en fordel for Albatros at det er et mindre prosjekt som må gjennomføres, for eksempel dersom dette innebærer en lavere risiko i prosjektet. Direktoratets vurdering er imidlertid at dette i foreliggende sak ikke representerer en fordel som kan forrykke konkurransesituasjonen i relasjon til øvrige søkere. Ved vurderingen har direktoratet lagt vekt på at departementet uansett har slått fast at vilkåret om betydelig innovasjon er

oppfylt. Videre er biomassebehovet lavere enn i opprinnelig omsøkt konsept. Endringene vil ikke heller ikke ha betydning for direktoratets videre vurdering knyttet til andre anlegg.

Fiskeridirektoratet har i foreliggende tilfelle vært i tvil, men har etter en samlet vurdering kommet til at endringene i konseptet ikke tilsier at det foreligger en ny søknad eller at departementets vurdering ikke lengre kan legges til grunn for konseptet.

6.4.3 Vurdering av likhet til andre prosjekt

Det går fram av retningslinjene at det ikke skal tildeles utviklingstillatelser til like eller tilnærmet like prosjekter, da dette ikke vil bidra til å oppnå formålet med ordningen. I departementets vedtak om oppheving av avslag vises det til at det er andre konsepter under utvikling som skal bruke RAS-teknologi på anlegg i sjø og at «*[i] Fiskeridirektoratets videre vurdering av denne saken kan det imidlertid oppstå spørsmål om dette prosjektet er likt eller tilnærmet likt et annet prosjekt, og i så fall vil det kunne innebære en hindring for å tildele utviklingstillatelser til AquaBarge, selv om øvrige vilkår skulle vise seg å være oppfylt.*»

Albatros sitt prosjekt har likheter med både Eide Fjordbruk sitt Salmon Zero og Reset sitt RAS-anlegg, som begge har tidligere fått innvilget utviklingstillatelser til sine prosjekter.³

Det er likheter mellom disse da alle er lukkede anlegg som skal benytte resirkuleringsteknologi for å produsere fisk opp til slakteklar vekt. Alle tre konseptene ønsker å oppnå en kontinuerlig produksjon uten brakklegging.

I tilsagn til Reset ble Reset sammenlignet med Salmon Zero og vurdert å ikke være like eller tilnærmet like. Det fremgår av tilsagnet til Reset at:

«I Salmon Zero skal produksjonen skje i sjø, mens hoveddelen av resirkulerings- og vannbehandlingssystemene vil være plassert på land. I Reset skal alt være plassert i sjø og bioreaktorene skal være integrert i hver merd. Salmon Zero skal koble seg på en ferskvannskilde på land for å styre saliniteten i anlegget. I Reset er inntaksvannet i sjø på 10-60 meters dybde. Resirkulerings- og vannbehandlingssystemene i de to konseptene vil etter Fiskeridirektoratets vurdering være såpass forskjellig at erfaringer fra det ene konseptet ikke vil kunne direkte overføres til det andre. Utformingen av anleggene er også visuelt forskjellig ved at Reset har én stor flytende plattform med mange merder, mens Salmon Zero har fem flytende tanker på rad samt et anlegg på land. Dette vil medføre at den strukturelle dimensjoneringen av anleggene vil måtte bli forskjellig. Samlet innebærer disse forskjellene at Fiskeridirektoratet vurderer at Reset skiller seg tilstrekkelig fra Salmon Zero og øvrige lukkede konsept som er eller kan bli tildelt utviklingstillatelser.»

Konseptet til Albatros har noen likheter og noen ulikheter med begge disse konseptene. Albatros vil benytte ferskvannskilde fra land for å styre saliniteten i anlegget og plassere RAS-anlegget ombord i lekteren. Av samme grunn som i Reset-tilsagnet vurderer

³ «Reset Aqua AS - Tilsagn om utviklingstillatelser» av 25. februar 2020 og «Eide Fjordbruk AS - tilsagn om utviklingstillatelser til konseptet Salmon Zero» av 7. juli 2020:

<https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tildeling-og-tillatelser/Saertillatelser/Utviklingstillatelser/Brev-og-vedtak>

Fiskeridirektoratet at resirkulerings- og vannrensingssystemene vil være tilstrekkelig forskjellige til at erfaringer fra det ene konseptet ikke vil kunne direkte overføres til det andre. Både Reset og Albatros sitt konsept vil ha all produksjon og tilhørende utstyr i en integrert installasjon på sjøen. Konstruksjonene er imidlertid nokså forskjellige og vil ha ulike dimensjoneringsutfordringer. Samlet sett vurderer Fiskeridirektoratet at Albatros sitt konsept ikke er likt eller tilnærmet likt Reset sitt konsept.

I Salmon Zero skal produksjonen skje i sjø med fem flytende tanker på rad, mens hoveddelen av resirkulerings- og vannbehandlingssystemene vil være plassert i et anlegg på land. Konseptet til Albatros vil ha både tanker og alle RAS-systemene plassert på flere nivå ombord i en lekter. Selve RAS-teknologiene skiller seg ikke vesentlig fra hverandre, men konseptet til Albatros må gjøre tilpasning av et RAS-anlegg til en flåte for bruk i sjø. I NFD sitt omgjøringsvedtak for Albatros ble «tilpasning av et RAS-anlegg til en flåte for bruk i sjø» trukket fram da konseptet ble vurdert å utgjøre betydelig innovasjon. Erfaringer fra Salmon Zero vil ikke bidra til å løse utfordringene med å tilpasse RAS-anlegget til en lekter. Konstruksjonsmessig er det nokså store ulikheter, og samlet sett vurderer Fiskeridirektoratet at konseptet til Albatros ikke er likt eller tilnærmet likt Salmon Zero.

6.5 Betydelige investeringer

Det er et vilkår for tildeling av utviklingstillatelser at det omsøkte prosjektet innebærer «betydelige investeringer», jf. laksetildelingsforskriften § 23b første ledd. Ordlyden gir en klar anvisning på at de estimerte prosjektinvesteringene må være av en vesentlig størrelse. I tilknytning til dette vilkåret er det i retningslinjene presisert at ordningen med utviklingstillatelser som utgangspunkt omfatter de store prosjektene som næringen ikke vil og/eller kan ta risikoen ved å realisere på egen hånd. Det fremgår av retningslinjene at det i vurderingen av hva som er en betydelig investering kan tas hensyn til den reelle størrelsen av investeringen. Det er ifølge retningslinjene også en viss adgang til å ta hensyn til søkers evne til å foreta investeringene.

Fiskeridirektoratet baserer vurderingen av hvorvidt Albatros sitt konsept oppfyller vilkåret om betydelige investeringer på opplysninger knyttet til det endrede konseptet, som ble oversendt 22. september 2020. Budsjettet inneholder også tall for perioden etter utvikling. Vi har imidlertid valgt å se bort fra disse tallene ved vurderingen av investeringskostnader. Fiskeridirektoratet peker på at det kun er investeringskostnader direkte knyttet til utviklingen av teknologien i prosjektet som kan legges til grunn ved vurderingen av om prosjektet innebærer betydelige investeringer. Dette har også Nærings- og fiskeridepartementet slått fast i klagesaken som gjaldt avslag på søknaden fra Blom Fiskeoppdrett AS 15. juni 2018 (konseptet «Biometis»)⁴.

Totale investeringskostnader er opplyst å være 1 005,5 millioner kroner. De klart største postene er utgifter knyttet til samlepostene «RAS» og «Barge» som samlet sett er estimert til over 650 millioner kroner. I tillegg kommer utgifter til vanninntak, renseanlegg, fôrringssystem, system for behandling av fisk og forflytning, sikkerhet,

⁴ Blom Fiskeoppdrett AS - vedrørende klage på avslag på søknad om utviklingstillatelser av 15. juni 2018: <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tildeling-og-tillatelser/Saertillatelser/Utviklingstillatelser/Brev-og-vedtak>

prosjektledelse og engineering m.v. Budsjettet inneholder også noen kostnader som i flere saker har blitt vurdert til å falle utenfor vurderingen, for eksempel slambehandling. Beløpene er imidlertid lave sammenlignet med de øvrige kostnadene, og Fiskeridirektoratet vurderer at det ikke vil gi utslag ved vurderingen av om prosjektet innebærer betydelig investeringer dersom kostnadene tas ut av budsjettet. Fiskeridirektoratet finner ikke grunnlag for å redegjøre nærmere for de ulike postene, ettersom dette ikke vil ha betydning for resultatet i saken.

Fiskeridirektoratets statistikkundersøkelse samler inn opplysninger om årlige investeringer i næringen (kjøp av driftsmidler). For å vurdere om Albatros sine investeringskostnader er betydelige, har vi sett nærmere på disse tallene. Det er variasjoner i den årlige investeringskostnaden. Vi har derfor valgt å vurdere prosjektets investeringskostnader mot gjennomsnittlig investeringskostnad for de siste tre årene på 3 734 millioner kroner. Albatros Technology B.V. sin totale investeringskostnad for prosjektet er anslått til 1 005,5 millioner kroner, som utgjør 26,9 prosent av gjennomsnittlig investeringskostnad for de siste tre årene.

Basert på en totalvurdering finner Fiskeridirektoratet at vilkåret om «*betydelige investeringer*» er oppfylt, jf. laksetildelingsforskriften § 23b.

6.6 Oppfyllelse av kompetansekrav

Det går frem av laksetildelingsforskriften § 23b tredje ledd at søker skal dokumentere hvordan virksomheten vil ivareta den faglige kompetansen som er nødvendig for å oppfylle formålene med utviklingstillatelse. Det fremgår av retningslinjene at i tillegg til å oppfylle vilkårene i akvakulturdriftsforskriften § 6 må prosjektet inneha relevant faglig kompetanse til å gjennomføre prosjektet. Søker må også dokumentere i søknaden at personer med tilstrekkelig kompetanse er engasjert i prosjektet slik at prosjektet styres på en forsvarlig måte.

Oversikt over sentrale samarbeidspartnere og ansvarsområder:

- **Albatros Technology B.V:** Søker. Datterselskap av Heerema Fabrication Group SE, som er en del av Heerema Group.
- **Aquaculture Consultants and Engineering (ACE)** Var involvert i første design.
- **Bremnes Seashore AS** Aktuell samarbeidspartner.
- **AquaOptima** Utforming av akvakultursystemer.
- **Nevesbu Engineering** og design av lekter, analyser av styrke, stabilitet, bevegelse, input til sloshing, og innarbeiding av resultat fra analyser i design.

På bakgrunn av innsendte beskrivelser vurderer Fiskeridirektoratet at kompetansekravet i prosjekterings- og driftsfasen er ivaretatt.

6.7 Antall tillatelse

Laksetildelingsforskriften § 28 første ledd slår fast at maksimalt tillatt biomasse per tillatelse til utvikling ikke skal overstige 780 tonn. Det er ifølge retningslinjene

ikke fastsatt en grense for hvor mange tillatelser som kan tildeles. Ifølge § 28 sjette ledd skal det ved avgrensning av biomasse «*blant annet tas hensyn til hva som er nødvendig for å kunne gjennomføre prosjektet*».

Uttrykket «*blant annet*» viser at også andre hensyn kan være relevante. I henhold til § 28b syvende ledd kan det, i motsetning til hva som gjelder ved tildeling av andre tillatelser til særlige formål, også tas hensyn til økonomien i prosjektet ved fastsettelse av antall tillatelser til utvikling. Retningslinjene fastslår at dette likevel ikke innebærer at det skal tildeles flere tillatelser enn det som er driftsmessig nødvendig for å kunne gjennomføre utviklingsprosjektet. Fiskeridirektoratet kan altså ikke tildele flere tillatelser enn det som kreves for å kunne foreta tilstrekkelig uttesting. Videre følger det av retningslinjene at ordningen med utviklingstillatelser skal representere en risikoavlastning, ikke nødvendigvis en risikoeliminering for søker.

Spørsmålet er hvor mye biomasse som er nødvendig for å gjennomføre Albatros sitt prosjekt.

Albatros søkte opprinnelig om 7020 tonn MTB (ni tillatelser). Søknaden har senere blitt redusert til Basis Module, og Albatros søker nå om fem tillatelser. Imidlertid fremgår det av innsendt informasjon 22. september 2020 med vedlegg at maksimal biomasse ved full produksjon i anlegget vil være 2625 tonn (3,4 tillatelser).

Ettersom Fiskeridirektoratet ikke kan tildele flere tillatelser enn det som kreves for å kunne foreta tilstrekkelig uttesting vil direktoratet maksimalt kunne tildele 2625 tonn MTB til prosjektet.

I Nærings- og fiskeridepartementets vedtak i forbindelse med klage fra Atlantis Subsea Farming AS⁵ på delvis avslag på søknad om utviklingstillatelse uttaler departementet: «*Etter vårt syn er det en vesensforskjell mellom hva retningslinjene gir anvisning på og det klager anfører; utprøving av teknologi i «kommersiell skala» (retningslinjene) og utprøving av konseptet med den biomassen anlegget skal ha i kommersiell drift (klagers syn), er ikke det samme.*»

Fiskeridirektoratet vurderer etter dette at utprøving av konseptet i «*kommersiell skala*» ikke innebærer at det må tildeles så stor biomasse at konstruksjonen kan testes med maksimal kapasitet. Fiskeridirektoratet har ved vurderingen av biomassebehovet i flere utviklingsprosjekter avgrenset biomassen i forhold til det søker har søkt om, på bakgrunn av at det er søkt om en høyere fisketetthet i anlegget enn det direktoratet har vurdert som nødvendig.

Ifølge Albatros vil det planlagte produksjonsregimet få en maksimal fisketetthet på 90 kg/m³ med en maks biomasse på 2625 tonn. Ifølge Albatros indikerer deres RAS-partnere at nye post-smolt/grow-out RAS-anlegg er designet for fisketettheter på 80-85 kg/m³ og høyere. Søker er av den oppfatning at det er industrikultur som «underdimensjonerer» RAS-anleggene i dag og som gjør at de ikke kan ha høyere

⁵ Svar på klage fra Atlantis Subsea Farming AS av 18. desember 2017.

<https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tildeling-og-tillatelser/Saertillatelser/Utviklingstillatelser/Brev-og-vedtak>

tettheter. De er videre av den oppfatning at det er RAS-anlegg i dag som er i drift, som planlegger fisketettheter på 80 kg/m³, og at dette dermed er en vanlig industripraksis og akseptabelt fra et fiskevelferdsmessig perspektiv i henhold til nyere forskning. De er videre av den oppfatning at ettersom RAS-teknologi er under utvikling, vil det i fremtiden bli akseptabelt med en tetthet mellom 75-100 kg/m³. Albatros begrunner videre behovet for biomassen og fisketettheten med økonomiske hensyn. Dette gjenspeiles i investeringskostnader for Basis Module på NOK 1 005 millioner for et produksjonsvolum på 2928 m³.

I et RAS-anlegg er driften av anlegget dimensjonert for en gitt biomasse, noe som fører til at lavere biomasse enn designbiomassen vil kunne medføre at anlegget ikke blir tilstrekkelig uttestet. Dette kan tale for å tildele biomasse tilsvarende full produksjon med planlagt tetthet.

Det følger akvakulturdriftsforskriften § 25 første ledd at «*fisketetthet skal være forsvarlig og tilpasset vannkvalitet, fiskenes atferdsmessige og fysiologiske behov, helsestatus, driftsform og føringsteknologi*». Videre følger det av andre ledd at «*fisketettheten pr. produksjonsenhet med stamfisk og matfisk av laks og regnbueørret, unntatt i slaktemerder og lukkede produksjonsenheter, skal uansett ikke overstige 25 kg/m³*».

Fiskeridirektoratet legger til grunn at Albatros sitt RAS-anlegg vil defineres som en lukket produksjonsenhet i henhold til akvakulturdriftsforskriften § 4 bokstav p, som definerer lukkede produksjonsenheter som «*[p]roduksjonsenheter som er avhengig av vanninntak og avløp*». Dette innebærer at grensen for fisketetthet på 25 kg/m³ pr. produksjonsenhet ikke gjelder for Albatros sitt anlegg, jf. akvakulturdriftsforskriften § 25 første ledd. Fiskeridirektoratet kan på den andre siden ikke tildele mer biomasse enn det som kan anses som forsvarlig etter akvakulturdriftsforskriften. Det videre spørsmålet blir derfor hvilken tetthet som kan anses som forsvarlig etter første ledd.

Søker har referert til NTNU/SINTEF/SNF: *Analyse av lukka oppdrett av laks – landbasert og i sjø: Produksjon, økonomi og risiko, Sluttrapport FHF prosjekt 901442*. For dette prosjektet ble det definert et sett med dimensjonerende kriterier som utgangspunkt for gjennomføring av konsekvensanalysene for matfisk og settefisk. Dimensjonerende kriterier for fisketetthet for landbasert RAS (postsmolt og matfiskanlegg) var satt til 65 kg/m³.

Fiskeridirektoratets finner ikke argumenter som støtter at det er forsvarlig med en produksjonstetthet i den størrelsesorden som søker ønsker. Fiskeridirektoratet har gått gjennom tilgjengelig artikler og forskningsresultater innen tetthetsforsøk med laksefisk, både RAS- og gjennomstrømningsanlegg, uten å finne støtte for søkers argumenter. Fiskeridirektoratet er heller ikke kjent med at det er gjort erfaringer med produksjon av laksefisk i kommersiell skala på etablerte RAS-anlegg i tettheter opp mot eller over 80 kg/m³ i Norge eller i utlandet.

Fiskeridirektoratet har i to tidligere saker tatt stilling til spørsmålet om tetthet i RAS-anlegg for søknader om utviklingstillatelse; tilsagn til Reset⁶ og tilsagn til Eide⁷. I vedtak

⁶ Fiskeridirektoratets vedtak 30. oktober 2019, ref. 17/17644

om tilsagn til Eide fremgår det at:

«Fiskeridirektoratet har ikke klart å finne faglig grunnlag som støtter at det er forsvarlig å tildele akvakulturtillatelser til utvikling av RAS-anlegg med uttesting med en tetthet på 100 kg/m³. Direktoratet finner ikke å kunne legge avgjørende vekt på en presentasjon basert på foreløpige resultater i et ikke-avsluttet prosjekt. Direktoratet påpeker også at dersom det er tilfelle at 100kg/m³ representerer yttergrensen for hva fisken tåler, er det ikke nødvendigvis det samme som en velferdsanbefaling på tetthet.

Universitetet i Bergen publiserte i 2017 en PhD avhandling⁸ som tok for seg de miljømessige og biologiske kravene til post-smolt av laks i lukkede enheter. Det ble gjort forsøk med tetthet på 20, 50, 75, 100 og 125 kg/m³ i gjennomstrømningsanlegg i åtte uker for å teste laksens krav til tetthet i lukkede enheter. Fra 100 - 125 kg/m³ ble det i dette arbeidet observert 42% negativ vekstutvikling. Etter åtte uker ble det observert forhøyede stressresponser, og tetthet på 100 kg/m³ eller mer ble det observert finneskader og katarakt hos fisken. Negative morfologiske velferdsindikatorer hos gruppene på 100 og 125 kg/m³, ble støttet opp av negative fysiologiske indikatorer i de samme gruppene, som for eksempel en signifikant økning i plasma kortisol og en oppregulering i sekundære stressresponser. Generelt ble det gjort funn med klare indikasjoner på redusert fiskevelvferd og vekst ved tettheter over 75 kg/m³. Fiskeridirektoratet understreker likevel at dette var et begrenset forsøk, gjort med postsmolt i et gjennomstrømningsanlegg. I 2018 ble boken «Velferdsindikatorer for oppdrettslaks: Hvordan vurdere og dokumentere fiskevelvferd»⁹ publisert etter et FHF-finansiert prosjekt ledet av NOFIMA med øvrige samarbeidspartnere. Kapittel 4.2.3 omhandler produksjonstetthet hvor kjent fagfelleverdert litteratur gjennomgås for blant annet produksjon av parr, smolt og postsmolt i kar i ulike produksjonssystemer. Ingen av studiene dokumenterer at det kan forekomme akseptabel fiskevelvferd ved den tettheten som Eide søker om å ha i Salmon Zero konseptet. I et forsøk utført av Wang mfl. 2019¹⁰ hvor atlantisk laks ble holdt i et RAS-anlegg i 220 dager, ble 30 kg/m³ vurdert som den maksimale akseptable tetthetensom RAS-systemer kunne klare. Felles for de tetthetsforsøkene som er gjennomført i tettheter opp mot eller over 100 kg/m³ er at forsøkene er gjort med parr eller smolt opp til et par hundre gram. Fiskeridirektoratet kjenner ikke til at det har vært gjort forsøk med fisk på 6.5 kg, og heller ikke i RAS-anlegg. Fiskeridirektoratet finner ikke grunnlag for at det er forsvarlig å tildele tillatelser til en slik tetthet med stor fisk i et RAS-anlegg som Eide sitt Salmon Zero konsept.»

I saken som gjaldt Reset AS la Fiskeridirektoratet i det delvise avslaget til grunn at ettersom man i et RAS-anlegg i større grad (enn i åpne anlegg i sjø og i gjennomstrømningsanlegg) kan ha kontroll på parametere av betydning for vannkvaliteten kan tale for at det vil være forsvarlig med høyere fisketetthet enn i åpne anlegg. Videre fant direktoratet at:

⁷ Fiskeridirektoratets vedtak av 7. juli 2020, ref: 16/8836

⁸ Environmental and biological requirements of post-smolt Atlantic Salmon (*Salmo salar* L.) in closed-containment aquaculture systems, Department of Biology, University of Bergen, Sara Calabrese

⁹ Noble, C., Nilsson, J., Stien, L. H., Kolarevic, J. & Gismervik, K. (2018). Velferdsindikatorer for oppdrettslaks: Hvordan vurdere og dokumentere fiskevelvferd. 312 pp.

¹⁰ Wang, Y., Chi, L., Liu, Q. et al. Effects of stocking density on the growth and immunity of Atlantic salmon *Salmo salar* reared in recirculating aquaculture systems (RAS). *J. Ovean. Limnol.* 37, 350-360 (2019).

«I et resirkuleringsanlegg vil det som nevnt være flere av de tekniske elementene som må dimensjoneres for den maksimale biomassen som skal være i anlegget, og dermed også maksimal fisketetthet. Fiskeridirektoratet vurderer etter dette at det kan være hensiktsmessig å få testet ut om det omsøkte konseptet er egnet for den biomassen anlegget skal ha i kommersiell drift. En fisketetthet på rundt 56 kg/m³ virker hensiktsmessig med tanke på en teknisk uttesting av et RAS-anlegg og samsvarer med Fiskeridirektoratets tidligere praksis ved tildeling av utviklingstillatelser til lukkede produksjonsenheter.»

Reset hadde imidlertid kun søkt om en tetthet på om lag 56/kg³, i motsetning til hva Albatros og Eide gjorde. Som for Eide legger Fiskeridirektoratet i foreliggende sak avgjørende vekt på det faglige grunnlaget og finner at det kan tildeles tillatelser til uttesting av Albatros konsept med tilsvarende tetthet som for Reset. Fiskeridirektoratet kan ikke se at Albatros har behov for å få tildelt mer biomasse enn det som anses som forsvarlig etter en faglig vurdering.

Fiskeridirektoratet viser også til at det ikke er slik at ordningen med utviklingstillatelser innebærer at det må tildeles så mye biomasse at prosjektene skal ende med et ferdig utviklet produkt klar til kommersialisering etter endt prosjektperiode, jf. departementets uttalelse i klagesak vedrørende Marine Donut¹¹. Fiskeridirektoratet er videre klar over at en lavere biomasse i utviklingsprosjektet vil gå negativt ut over økonomien i prosjektet. Direktoratet kan likevel ikke la økonomien i prosjektet gå foran hensynet til forsvarlig tetthet i anlegget.

Fiskeridirektoratet finner etter dette at det kan tildeles 1633 tonn til uttesting av konseptet, som er basert på en fisketetthet på 56 kg/m³, jf. laksetildelingsforskriften § 28 første ledd, og akvakulturdriftsforskriften § 25 første ledd. Dette tilsvarer to tillatelser på 780 tonn, og én tillatelse på 73 tonn.

6.8 Varighet

Utviklingstillatelser kan gis for inntil 15 år, jf. laksetildelingsforskriften § 23 første ledd. Varighet av tillatelse til særlige formål skal fastsettes etter en konkret behovsvurdering. Ved vurdering av varighet for utviklingstillatelser skal tidsaspektet for utviklingsaktiviteten tillegges vekt, jf. § 23b sjette ledd.

Ifølge retningslinjene vil varigheten bero på det konkrete prosjektet og hvor lang tid som er nødvendig for å utvikle prosjektet og foreta uttesting. Det følger videre at prosjekter kan innebære blant annet konstruksjon av prototyper og testanlegg og fullskala prøveproduksjon.

Basert på foreliggende opplysninger legger Fiskeridirektoratet til grunn at prosjektperioden er åtte år, og gir tillatelsene med en varighet på åtte år.

Tilsagn om utviklingstillatelser kan ikke tas i bruk før lokaliteten er klarert og tillatelsesdokument utstedt. Det vil si at varigheten av tillatelsen begynner å løpe når tillatelsesdokument er utstedt.

¹¹ Nærings- og fiskeridepartementets vedtak 16. juli 2018

Fiskeridirektoratet viser for øvrig til at det kan søkes om forlengelse av tillatelsene, jf. laksetildelingsforskriften § 23. En eventuell søknad om forlengelse må være Fiskeridirektoratet i hende minimum ett år før tillatelsene utløper.

6.9 Målkriterier

I henhold til laksetildelingsforskriften § 23b femte ledd skal det ved tildeling av tillatelse fastsettes hvordan innehaver av tillatelsen skal rapportere fremdriften i utviklingsprosjektet til Fiskeridirektoratet. Det skal også fastsettes målkriterier for når prosjektet anses gjennomført.

Fiskeridirektoratet har fastsatt målkriteriene i tabellen nedenfor etter dialog med søker. Alle leveransene nevnt i målkriteriene er fra søker til Fiskeridirektoratet.

Fiskeridirektoratet vil presisere at dersom Albatros mener at enkelte opplysninger skal unntas fra offentlighet, skal Albatros i tillegg også levere en offentlig versjon av de aktuelle leveransene.

Målkriterium 1	Prosjektinformasjon	
1.1 Prosjektplan	Leveranse	Kunnskapsdeling
En oppdatert prosjektplan for hele prosjektperioden skal utarbeides.	Det skal leveres en prosjektplan som inneholder alle aktuelle milepæler og leveranser spesifisert i øvrige målkriterier, samt forventet tidspunkt for disse. Ved større endringer leveres en revidert plan. Prosjektet skal informere Fiskeridirektoratet når milepæler nås.	En offentlig versjon av prosjektplanen skal gjøres tilgjengelig på plattformen for informasjonsdeling.
1.2 Fakta om prosjektet	Leveranse	Kunnskapsdeling
Prosjektet skal så snart som mulig utarbeide et faktaark med nøkkelinformasjon om anleggets egenskaper.	Fakta-arket skal som et minimum beskrive følgende: <ul style="list-style-type: none"> Nøkkelinformasjon om Basis Moduls egenskaper og hoveddimensjoner. En oversikt over hvilke utfordringer konseptet har til hensikt å løse og hvordan prosjektet løser disse. Underveis i prosjektet, ved oppnådde milepæler, inkluderes involverte leverandører og deres leveranser med 	Fakta-arket skal gjøres offentlig tilgjengelig på plattformen for informasjonsdeling.

	beskrivelse av funksjonalitet.	
1.3 Informasjonsdeling	Leveranse	Kunnskapsdeling
Prosjektet skal utarbeide en hensiktsmessig plattform for deling av informasjon, kunnskap og erfaringer ervervet i prosjektet.	Prosjektet skal informere Fiskeridirektoratet når plattformen er i drift. Prosjektet skal vedlikeholde og oppdatere plattformen i henhold til vilkår om kunnskapsdeling i øvrige målkriterier.	Plattformen for kunnskapsdeling skal være offentlig tilgjengelig i hele prosjektperioden.
1.4 Erfaringsutveksling	Kunnskapsdeling	
Ervervet erfaring fra alle prosjektets faser samt utfordringer knyttet til nytt design og bruken av ny teknologi innen akvakultur skal presenteres for næringen.	Holde presentasjoner for næringen på relevante arenaer, eksempelvis konferanser og seminar. Aktuelle presentasjoner skal gjøres offentlig tilgjengelige. Det skal føres register over avholdte presentasjoner.	
1.5 Besøksprogram	Kunnskapsdeling	
Etablere et besøksprogram for relevante aktører.	Implementere et program som legger til rette for besøk på Basis Module.	
1.6 Risikovurdering	Leveranse	
Før første utsett av fisk skal prosjektet kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko og utarbeide tilhørende prosedyrer, beredskapsplaner og andre nødvendige tiltak for å redusere risikoforholdene.	Før første utsett av fisk skal prosjektet levere inn en rapport som dokumenterer risikovurderinger og hvordan risiko skal håndteres i driften av anlegget. Rapporten skal i tillegg inneholde en plan for hvordan risikovurderingene skal holdes oppdaterte.	
Målkriterium 2	Design og prosjektering	
2.1 Designgrunnlag	Leveranse	Kunnskapsdeling
Det skal utarbeides en kvalitetssikret sammenstilling av gjeldende regelverk og designkoder som er lagt til grunn for prosjekteringen.	Prosjektet skal levere en designbasis som er verifisert av en kompetent og uavhengig tredjepart. Dokumentet skal som et minimum inneholde følgende: <ul style="list-style-type: none"> Beskrivelse av anlegget med 	En offentlig versjon av rapporten skal utarbeides og publiseres på plattformen for informasjonsdeling.

	<p>kapasiteter og funksjoner som planlegges, som minimum inneholder opplysninger om nøkkelfunksjoner for Basis Modul, RAS-systemet og driftssystemene, samt sensor-, alarm- og redundanssystemer. Beskrivelsen skal suppleres med prosessdiagram for anlegget, illustrasjoner, 3D- og plantegninger.</p> <ul style="list-style-type: none">• Beskrivelse av relevante forskrifter, regelverk, standarder og tilhørende dokumenter som skal anvendes i designarbeidet.• Beskrivelse av og begrunnelse for anvendte designmetoder, design- og beregningsstandarder, analyser og utførte tester.• Oversikt over lastene Basis Module er utsatt for, inkludert permanente laster, variable laster, miljølaster, ulykkeslaster og deformasjonslaster. Dokumentet skal inneholde en oversikt over kombinasjoner av de ulike lastene som skal kontrolleres for de ulike grensetilstandene.• Begrunnelse for sikkerhetsnivået som er valgt og en beskrivelse av hvordan dette oppfyller sikkerhetsnivået i NYTEK-forskriften.	
--	--	--

2.2 Konsepttesting	Leveranse	Kunnskapsdeling
Prosjektet skal utføre simuleringer (datamaskin), tester, eksperiment og forsøk under designverifikasjonen.	Som del av designbasis-dokumentasjonen vil prosjektet levere beskrivelse av simuleringene, testene, eksperimentene og forsøkene som er utført inkludert formål, benyttede parametre, testresultater og konklusjoner.	En offentlig versjon av testene og resultatene skal gjøres tilgjengelig på plattformen for informasjonsdeling
2.3 Designverifikasjon	Leveranse	
<p>En kompetent og uavhengig tredjepart skal verifisere at prosjekteringsgrunnlaget tilfredsstillende avtalte sikkerhetskrav for denne type anlegg. Inkludert i dette er at prosjekteringsgrunnlaget oppfyller sikkerhetskrav i relevant regelverk, herunder NYTEK-forskriftens sikkerhetskrav knyttet til rømming.</p> <p>Verifikasjonen skal baseres på en gjennomgang av designrapporter, tegninger og uavhengige beregninger alt etter hva som er hensiktsmessig vurdert ut fra etablerte metoder og hva tredjepart anser som nødvendig.</p>	<p>Før første utsett av fisk i Basis Module skal Fiskeridirektoratet få tilsendt en verifikasjonsrapport fra tredjepart inkludert særlig relevant underlagsdokumentasjon som dokumenterer at prosjekteringsgrunnlaget tilfredsstillende gjeldende sikkerhetskrav.</p> <p>Fiskeridirektoratet skal også få tilsendt en kopi av MDR¹²-registeret og ha mulighet til å få tilsendt dokumentasjonen listet opp i dette registeret.</p>	
2.5 Modellforsøk	Leveranse	Kunnskapsdeling
Prosjektet skal gjøre en vurdering av behovet for modelltester og deretter eventuelt utføre modelltest for å støtte de	Det skal leveres rapport som inneholder en beskrivelse av målet med forsøkene, forventede resultater, testoppsett, instrumentering og	Dersom modellforsøk utføres skal en offentlig versjon av forsøksrapporten utarbeides og publiseres.

¹² MDR – Master Document Register

numeriske beregningene av hydrodynamiske og strukturelle påkjenninger.	målinger, hvilke parametere/effekter som skal undersøkes, testprogram, datainnsamling, grunnlag for bygging/skalering av modell og miljø, og resultater. Korrelasjon mellom modellforsøk og forventede resultater skal diskuteres. Dersom modellforsøk ikke skal utføres, skal det leveres en teknisk begrunnelse fra tredjepart for at det ikke er behov for dette.	
2.6 Endringer fra søknadsbeskrivelsen	Leveranse	Kunnskapsdeling
Dersom konseptet er endret nevneverdig fra søknadsbeskrivelsen etter at designet er fastsatt skal dette begrunnes og dokumenteres.	Register over endringer som skal være oppdatert etter hver fase i prosjektet. Etter hver hovedfase i prosjektet sammenfattes en rapport som oppsummerer endringer og begrunnelser for valgene. Hovedfasene i dette prosjektet defineres som: <ul style="list-style-type: none"> • designfasen (målkrITERIUM 2) • konstruksjonsfasen (målkrITERIUM 5) • funksjonstestfasen (målkrITERIUM 5) • operasjonsfasen (målkrITERIUM 8) 	Offentlige versjoner av rapportene skal utarbeides og gjøres tilgjengelig på plattformen for informasjonsdeling.
MålkrITERIUM 3	Byggefase	
3.1 Konstruksjon og dokumentasjon	Leveranse	
En fullskala versjon av Basis Module skal bygges i henhold til prosjekteringsgrunnlaget som inkluderer både strukturelle og funksjonelle krav. En uavhengig tredjepart med relevant	I forbindelse med utførelse skal Fiskeridirektoratet få oversendt følgende dokumentasjon: <ul style="list-style-type: none"> • Rapport fra uavhengig tredjepart på at Basis Module er bygget og testet i henhold til gitte spesifikasjoner, verifiserte tegninger samt gjeldende regelverk og standarder. • Alle aktuelle sertifikater og annen relevant dokumentasjon som kreves i forbindelse med anleggssertifisering på lokalitet skal registreres i 	

kompetanse skal følge prosessen for å sikre samsvar og kvalitet. Utførelsen skal dokumenteres, og det skal ved ferdigstillelse foreligge «as-built»-dokumentasjon, innebefattet sertifikater nødvendige i henhold til NYTEK-forskriften. Tredjepart skal ved ferdigstillelse utstede en bekreftelse på at enheten er bygget og testet i henhold til verifiserte tegninger, beregninger og gjeldende regelverk.	MDR. <ul style="list-style-type: none"> Oppdatert MDR register (MDR dokumentasjon vil ihht målkriterie 2.3 være tilgjengelig på forespørsel) 	
Målkriterium 4	Transport og installasjon	
4.1. Transport og installasjon	Leveranse	
Før transport av Basis Modul fra verft til og på lokalitet skal prosjektet dokumentere godkjent transportplan og godkjent lokalisering- og installasjonsplan.	Godkjent dokumentasjon i forbindelse med transport og installasjon skal leveres. Dokumentet skal beskrive arrangementet og metode for transport og løft. <ul style="list-style-type: none"> Transportplan for transport av Basis Module fra verft til lokalitet godkjent av sertifiserende myndighet / warranty surveyor. 	
Målkriterium 5	Funksjonstesting	
5.1 Funksjonstesting	Leveranse	Kunnskapsdeling
Før utsett av fisk i Basis Modul-anlegget skal det dokumenteres at alle kritiske systemer fungerer etter formålet og at nødvendige operasjoner kan utføres. Testperioden avsluttes med en funksjonstestrapport med en oversikt over hva som er testet samt resultater.	Dokumentasjon av funksjonstestene inkluderer: <ul style="list-style-type: none"> Testplan og prosedyrer Funksjonstestrapport av både marine systemer og RAS-systemer. 	Et sammendrag av funksjonstestene på akvakultur-relevant utstyr skal gjøres offentlig tilgjengelig på plattformen for informasjonsdeling.
5.2 Brukerhåndbok og opplæringsplan	Leveranse	
Det skal lages en	En brukerhåndbok utformet i henhold til krav i NYTEK-	

brugerhåndbok for anlegget og på bakgrunn av dette utarbeides en opplæringsplan spesifikk for drift av Basis Module.	forskriften samt opplæringsplanen skal leveres til Fiskeridirektoratet.	
Målkriterium 6	Anleggssertifisering	
6.1 Anleggssertifikat	Leveranse	
Før anlegget kan brukes til akvakultur skal det være utstedt et anleggssertifikat i henhold til NYTEK-forskriften.	Anleggssertifikatet og tilhørende dokumentasjon rapporteres via Altinn på kjent måte. All annen relevant dokumentasjon som ikke meldes inn via Altinn etter de prosedyrer som gjelder for dette, skal registreres i MDR og være tilgjengelig på forespørsel.	
Målkriterium 7	Måleprogram	
7.1 Måleprogram	Leveranse	Kunnskapsdeling
Senest tre måneder før utsett skal prosjektet fremlegge et program for hvordan resultater i driftsfasen skal dokumenteres. Programmet skal beskrive målinger og parametere som vil inngå og hvordan disse dataene vil lagres og kunne bearbeides videre.	Måleprogrammet skal leveres til Fiskeridirektoratet og beskrive hvilke målinger og parametere som vil overvåkes og dokumenteres under uttesting og drift, samt hvordan innsamlede data skal lagres og bearbeides videre. Parameterne skal som minimum omfatte miljø, tilvekst, fiskehelse og velferd samt teknisk ytelse. Fiskeridirektoratet skal godkjenne programmet.	En offentlig versjon av måleprogrammet skal utarbeides og gjøres tilgjengelig på plattformen for informasjonsdeling.
Målkriterium 8	Driftsfase	
8.1 Produksjonssyklus	Leveranse	Kunnskapsdeling
Prosjektet skal i uttestingsperioden foreta en trinnvis opptrapping av produksjonen, inntil tilnærmet full produksjon nås. For å få tilstrekkelige resultater for en evaluering av konseptet skal det gjennomføres minst to sykluser, dvs. to utsett som går gjennom hele produksjonsløpet hvor det samtidig er tilnærmet fullt produksjonsnivå.	For hver produksjonssyklus skal det leveres en rapport som oppsummerer resultater, målinger og erfaringer.	Offentlige versjoner av rapportene skal gjøres tilgjengelige på plattformen for informasjonsdeling.

Prosjektet skal dokumentere produksjonen i anlegget for hver produksjonssyklus i henhold til avtalt måleprogram og prosjektplan. Erfaringer og eventuelle forbedringsforslag fra produksjonen skal dokumenteres.		
Målkriterium 9	Sluttrapport	
9.1 Evaluering	Leveranse	Kunnskapsdeling
Kunnskap fra prosjektet skal deles slik at den kommer hele næringen til gode. Prosjektet skal utarbeide en sluttrapport før eventuell søknad om konvertering av tillatelsene.	<p>Prosjektet skal utarbeide en fullstendig og en offentlig rapport og levere den fullstendige til Fiskeridirektoratet. Denne skal inneholde følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En evaluering av prosjektet med basis i måleresultater som er fremkommet fra datainnsamling utført i henhold til måleprogrammet (7.1), tester som er utført og øvrige erfaringer fra prosjektperioden. • Tegninger, bilder, grafiske fremstillinger, spesifikasjoner, aktuelle måledata, opparbeidet kunnskap og beskrivelser av eventuelle hendelser. • En vurdering av Basis Module-konseptet etter prosjektets interne suksesskriterier og en evaluering av teknologien med tanke på kommersialisering. • Erfaringer fra prosjektperioden, herunder også erfaringer som vil føre til endrede prosedyrer eller vesentlige designendringer 	Den offentlige versjonen av sluttrapporten skal gjøres tilgjengelig på plattformen for informasjonsdeling.

	og modifikasjoner etter endt prosjektperiode.	
--	---	--

6.10 Dokumentasjon og kunnskapsdeling

Etter laksetildelingsforskriften § 23b fjerde ledd er det en forutsetning for tildeling av utviklingstillatelse at utviklingsprosjektet dokumenteres på en metodisk forsvarlig måte og at kunnskapen fra prosjektet deles slik at den kommer hele næringen til gode.

Fiskeridirektoratet legger til grunn at Albatros i utgangspunktet skal gjøre all informasjon fra prosjektet offentlig tilgjengelig før utløpet av prosjektperioden. For at kunnskapen skal kunne deles er det avgjørende at alle utviklingstrinn og de ulike elementene i prosjektet dokumenteres på en standardisert og anerkjent måte slik at andre kan dra nytte også av enkelte mindre deler av prosjektet¹³.

Fiskeridirektoratet ønsker at involverte kunnskaps-/forskningsinstitusjoner tar del i datainnsamlingen og utviklingsarbeidet og publiserer resultatene.

Det fremgår av retningslinjene til laksetildelingsforskriften § 23b fjerde ledd at dersom det er aktuelt å søke om patentering for enkelte deler av eller hele prosjektet, kan det settes en frist for når det senest må være søkt om patentering, for å sikre at kunnskapen kommer andre til nytte.

Fiskeridirektoratet setter frist for å søke patentering for hele eller enkelte deler av prosjektet. Fristen for å søke om patentering er før utløpet av prosjektperioden (inntil åtte år fra tidspunktet for når endelig tillatelse er gitt) og før eventuell konvertering av utviklingstillatelsene

7. Særlig om miljø

Akvakultur vil etter sin art innebære en påvirkning av miljøet. Tillatelse til akvakultur innebærer at myndighetene har akseptert en viss påvirkning av det omkringliggende miljø, jf. Ot. prp. nr. 61 (2004-2005) s. 65. Kravet til at akvakultur utøves på en miljømessig forsvarlig måte skal imidlertid medføre at produksjonen ikke på noe tidspunkt fører til vesentlige negative effekter på miljøet, jf. Ot. prp. nr. 61 (2004-2005) s. 64.

Ifølge laksetildelingsforskriften § 23b er formålet med utviklingstillatelser blant annet å «...bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor...». Fiskeridirektoratet har over i punkt 6.3 lagt til grunn at konseptet vil kunne redusere noen av næringens utfordringer knyttet til lakselus, rømming og utslipp til det omkringliggende miljø, jf. laksetildelingsforskriften § 23b første ledd.

Fiskeridirektoratet vurderer at kunnskapsgrunnlaget i saken er tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet kan ikke se at det er særlig usikkerhet knyttet til

¹³ Retningslinjer til § 23b fjerde ledd

virkningene av dette prosjektet på naturmiljøet. Direktoratet er derfor kommet til at det beskrevne prosjektet er i samsvar med føre-vår prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9. Økning i samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10, er vurdert av Nærings- og fiskeridepartementet i høringsnotat 12. juni 2015 ved innføringen av ordningen:

«Formålet med å etablere ei ordning med utviklingsløyve er å legge til rette for å kunne drive fram løysningar som utviklar næringa vidare, mellom anna løysningar som tek vare på miljøet. Tildeling av slike løyve vil kunne gi auka totalproduksjon, men verknaden av dette vil vere avgrensa i og med at utnytting krev klarert lokalitet. Det er då gjort ei vurdering av bæreevna til den aktuelle lokaliteten av relevante myndigheiter.»

Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at tiltakshaver betaler og kravet i naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder er hensyntatt gjennom akvakulturloven og tilhørende forskriftsverk. Fiskeridirektoratet har kommet til at tildeling av utviklingstillatelser til Albatros er miljømessig forsvarlig, jf. akvakulturloven §§ 6 og 10 og i tråd med tildelingsbestemmelsene for utviklingstillatelser, jf. laksetildelingsforskriften § 23b. Fiskeridirektoratet bemerker at miljøpåvirkningen av akvakulturproduksjon vil være avhengig av anleggets lokalisering. Fiskeridirektoratet har ikke tatt stilling til lokalitetsspesifikke spørsmål. Miljøpåvirkning vil bli vurdert av de relevante myndighetene før eventuell klarering av lokalitet.

8. Særlig om oppfølging

Ifølge retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelser skal det føres alminnelig tilsyn i utviklingsfasen. Fiskeridirektoratet vil i tillegg kunne be om ytterligere informasjon og delta som observatør ved forskjellige faser av prosjektet.

9. Klagerett

De delen av vedtaket som ikke er endelig fastsatt i Nærings- og fiskeridepartementets vedtak av 16. april 2016 kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Se vedlagt klageskjema.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Albatros Technology B.V.

Noordweg 8, 3336LH
Zwijndrecht

Kopi til:

Nærings- og Fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

Vedlegg

Klageskjema

